

A családi agrárgazdaságok problémái, fennmaradási és fejlődési lehetőségei a Homokhát példáján

Gyuris Imre

SZTE TTIK Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék

imre.gyurisoo@gmail.com

Az előadás a homokháti családi agrárgazdaságok problémáival, fennmaradási-továbblépési lehetőségeivel foglalkozik. A szakirodalom és korábbi kutatásaim alapján a homokháti családi agrárgazdaságok leg súlyosabb problémái a munkaerő, a támogatások és a birtokviszonyok kérdése, a fejlődést pedig a fejlesztés és a szövetkezés szolgáltathatja. A kutatás során arra a kérdésre kerestem a választ, hogy milyen jövőképek jellemzik a gazdaságokat, az egyéni jellemzők milyen mértékben vannak hatással a gazdaságok fennmaradására. A kutatás területét a Duna–Tisza közti Homokhátat jelöltem meg.

A jelenlegi kutatás során a szakirodalommal és a korábbi kutatásaimmal összecsengő válaszok érkeztek. Az interjúalanyok megerősítették, hogy nagyon nehéz munkaerőt találni, kedvező helyzetben az van, aki rendelkezik kiépített kapcsolati hálóval. A jelenlegi területalapú támogatási rendszer sokszor fékezi a gazdaság növekedését, nem pedig segíti, azonban a támogatási rendszer jelentősége ágazatonként eltérő mértékű. A megkérdezettek egyetértettek a fejlesztések fontosságában, hiszen ez biztosíthatja a piaci körülmények közötti fennmaradásukat. Fontos rizikótényező a piaci helyzet változása, amit viszont nagyon nehezen tudnak kezelni. E téren többen kiemelték az értékesítő szövetkezetek és a kiépült értékesítési hálózatok jelentőségét. Fontos megoldandó probléma a gazdák számára a továbbvitel kérdése, hiszen ez az első lépcső a gazdaság fennmaradásának biztosítása felé.

Az eredmények alapján kijelenthető, hogy nem reménytelen a családi agrárgazdaságok helyzete a Homokháton. A fennmaradásukért elsősorban a munkaerő és a továbbvitel kérdését kell megoldani, amit a mezőgazdaság fiatalok számára vonzóbbá tételével lehet elérni. Ehhez pedig elengedhetetlenek a fejlesztések, a modernizáció, amihez szükség van valamilyen egyéb forrásra, mert a gazdaságok még nem igazán képesek kitermelni a növekedéshez, fejlesztésekhez szükséges tőkét.